

Kommunal avtalssamverkan

Marianne Leckström, SKL

med underlag av

Helena Linde, förbundsjurist, SKL

Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen, dir 2017:13

- identifiera och analysera **utmaningar** som väntas ha särskilt stor påverkan på kommunernas förmåga att klara av sina uppgifter,
- analysera i vilken utsträckning olika **strukturella åtgärder** kan stärka kommunernas kapacitet,
- utifrån denna analys **föreslå vilka åtgärder** som bör vidtas, och
- **utreda förutsättningarna för att ge kommunerna generella möjligheter till avtalssamverkan.**
- Avtalssamverkan: SOU 2017:77, 1 oktober 2017
- Övrigt: 15 oktober 2019

En generell rätt till avtalssamverkan finns i Kommunallagen (KL) sedan 1 juli 2018

- En generell möjlighet till kommunal avtalssamverkan genom undantag från lokaliseringsprincipen
- Extern delegering av beslutanderätt
- Förstärkt uppsiktsplikt över samverkan

Prop. 2017/18:151 tar dessutom upp

- Förhållandet till upphandlingslagstiftningen

Möjlighet till kn. avtalssamverkan

Avtal inom ramen för det som är upphandlingsrättsligt möjligt

- LOU och civilrätten

Undantag från lokaliseringsprincipen,
med tillämpning av övriga kompetensregler

- KL

Utrymme för mellankommunal delegation med grund i avtalet

- KL och förhållande till speciallagstiftning

Frågor om uppsikt, ansvar och kontroll

- KL och interna rutiner

Vad är upphandlingsrättsligt möjligt att samverka om?

- Grundprincip; Anskaffning sker genom upphandling
- Undantag; a. Det som är förenat med utövande av offentlig makt
 - b. Det som kan direktupphandlas
 - c. Samverkan mellan upphandlande myndigheter
(Hamburgsamarbete)

”Hamburgsamarbete”

Mellan upphandlande myndigheter

- Kommuner, andra kommunala organ

Gemensamma mål, tydligt hänga samman med allmänintresset

- Inte bara i ena partens intresse, alla ska bidra, bara kostnadstäckning

Offentliga tjänster

- Tjänster som syftar till att nå operativa mål

Kompetensfrågor

Lokaliseringsprincipen;

- anknytning till kommunens område eller dess medlemmar

Avtalssamverkan hindras inte av lokaliseringsprincipen i 2 kap. 1 § KL

Den allmänna kompetensen

- En angelägenheter av allmänt intresse
- som inte ska handhas enbart av staten annan kommun, eller någon annan

En gemensam uppgift för samverkande parter

Regleringen om avtalssamverkan är subsidiär

- 3 kap 2 § befogenhetslagen (sjuktransporter)
- 3 kap 12 § lagen om skydd mot olyckor (räddningstjänst)
- Skolväsendet
- 8 kap 2-5 §§ HSL (bl.a. regionsjukvården)
- 3 kap 3 § kollektivtrafiken
- 6 § lagen om parkeringsövervakning
- 6 § bibliotekslagen
- 57 § lagen om allmänna vattentjänster
- ellagen, naturgaslagen och fjärrvärmelagen

Den generella regeln om avtalssamverkan ska inte tillämpas om det finns avvikande bestämmelser om avtalssamverkan i annan lag eller författning.

Regeln om generell avtalssamverkan har ersatt viss speciallagstiftning

- miljöbalken,
- plan- och bygglagen,
- tobakslagen,
- livsmedelslagen,
- lagen om foder och animaliska biprodukter,
- lagen om vissa kommunala befogenheter,
- lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel,
- lagen om sprängämnesprekursorer,
- lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare,
- lagen om brandfarliga och explosiva varor,
- alkohollagen,
- lagen om kontroll av ekologisk produktion.

Delegation till anställd i annan kommun – extern delegation

- Vid sådan extern delegation gäller reglerna i KL om
 - vanliga begränsningar av möjligheten till delegation ska tillämpas
 - samma jävsregler som vanligt,
 - vidaredelegation möjlig.
- Även andra **begränsningar enligt speciallagar** gäller

Förstärkt uppsiktsplikt

- Avtalssamverkan skapar särskilda svårigheter i uppföljning
- Ny uppsiktsplikt motsvarar regleringen för annan samverkan
- Gäller båda de samverkande parterna
- Inget krav på årliga beslut om förnyade avtal
- Men krav på årlig rapportering till fullmäktige men inget formkrav på rapporteringens utformning

Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

En strategi för samverkan

prop. 2017/18:151

Regeringen bedömer att kommuner och landsting bör ha ett strategiskt förhållningssätt till samverkan, en strategi för t.ex.

- Hur stor del av verksamheten som ska omfattas av samverkan
 - Möjligheten att ha kontroll och överblick
 - Sårbarhet om samverkan avslutas
- Vilka uppgifter som lämpar sig för samverkan
 - I vilken form samverkan ska ske
- Hur samverkan ska följas upp

Hur ser ett samverkansavtal ut?

- avtalets parter,
- vilka uppgifter eller tjänster som avtalet omfattar,
- omfattning av eventuell extern delegering av beslutanderätt,
- avtalstiden och former för förlängning av denna,
- ordning för lösandet av tvister mellan parterna,
- ekonomiska villkor och former för redovisning m.m., samt
- villkoren för avtalets upphörande

Regeringens bedömning:
Det finns inget behov av att i kommunallagen närmare reglera förfarandet för hur kommunala samverkansavtal ingås eller innehållet i sådana avtal.

SKL analyserar innebörden av förenklad avtalssamverkan

Ett analysarbete pågår:

- Klart är att avtalssamverkan fungerar vid myndighetsutövning
- Gäller inte t.ex. rena tjänsteköp
- Gäller kommuner emellan respektive landsting/regioner emellan (om inte gemensamma befogenheter finns)
- Upphandlingslagstiftning är inte ändrad, utan gäller som tidigare. (Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att, i samråd med SKL, bistå kommuner, landsting och regioner med stöd i avtalssamverkan)
- Ett cirkulär från SKL:s juridiska avdelning planeras

TACK!

marianne.leckstrom@skl.se

070-958 78 74